

VÁLASZADÓ

2018/10 OKTÓBER

Pénzfelvétel céges számláról

Utalványok áfája 2019-ben

Eltérések a munka törvénykönyvétől

Feltételes adómegállapítás

Kérdések és válaszok

ADÓ
2018

10

Kedves Olvasó!

A nyári adócsomag egyik előremutató áfatörvény-módosítása az utalványokra vonatkozó közösségi szabályok átvétele volt. Bár az új előírások csak a 2018. december 31-ét követően kibocsátott utalványokra vonatkoznak, szűkös az idő, hogy fel lehessen készülni az új szabályok alkalmazására. Négy részből álló cikksorozatunk első részében áttekintettük a főbb szabályokat és változásokat, majd a későbbi cikkekben ismertettük azokat a kérdéseket, problémákat, amelyeket mindenképpen tisztázni szükséges a szabályok gyakorlatba átültetése során.

Ugyan már hat éve hatályba lépett az új munka törvénykönyve, de érdemes újra és újra elmélyedniük a munkáltatóknak a szabályokban, amelyek számos lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy cég a sajátosságaihoz igazítsa a munkavállalókkal fennálló jogviszonyokat, úgy, hogy azzal ne okozzon tényleges hátrányt a dolgozóknak.

Szakértőnk rábukkant a 2018. évi 8. számú Adó- és Vámértékesítőben a 2018/54. számú adózási kérdésre, amely érdekes egyedi esetet tárgyal, aminek több közérdekű tanulsága is van. Egy gazdasági társaság munkaviszonyban álló ügyvezetője 2017-ben több alkalommal úgy vett fel pénzüsségeket a kft. pénzforgalmi számlájáról, hogy e tételeknek a társaság érdekében történt felhasználását semmilyen bizonylat vagy okirat nem igazolta. A felvetett kérdés arra irányult, hogy milyen adóvonzatai vannak a szóban forgó összegnek.

Mindezeket túl bemutatjuk, hogy a biztosítottak, volt biztosítottak hogyan ismerhetik meg a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő, rájuk vonatkozó adatokat.

Az utalványok áfája 2019-től

A nyári adócsomag egyik előre látható áfatörvény-módosítása az utalványokra vonatkozó közösségi szabályok átvétele volt. Bár az új előírások csak a 2018. december 31-ét követően kibocsátott utalványokra vonatkoznak, szűkös az idő, hogy fel lehessen készülni az új szabályok alkalmazására. Négy részből álló cikksorozatunk első részében áttekintjük a főbb szabályokat és változásokat, majd a későbbi cikkekben ismertetjük azokat a kérdéseket, problémákat, amelyeket mindenképpen tisztázni szükséges a szabályok implementálása során.

A jelenleg is hatályos áfatörvény (2007. évi CXXVII. törvény) nem tartalmazza az utalvány fogalmát, ugyanakkor az utalványt a pénzhelyettesítő eszközök közé sorolja [259. § 15. pont]: „pénzhelyettesítő eszköz: utalvány, egyéb fizetési megbízás vagy ígervény – ide nem értve a pénzt és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközt –, ha azzal a kötelezett pénztartozást térít meg, feltéve, hogy annak jogosult általi elfogadásával a jogosult eredeti pénzkövetelése a kötelezettel szemben megszűnik”.

Ezen jogszabályhely alapján a gyakorlat az utalványokat minden esetben fizetési eszközként kezelte, ami azzal járt, hogy az utalvány kibocsátását, vagy annak értékesítését áfa hatályán kívüli

ügyletként tekintették és csakis az utalvány beváltását kezelték adóköteles ügyletnek a tranzakcióban részt vevő felek. (Viszonylag kevés jogértelmezés jutott el oda, hogy azt a kérdést is végiggondolják, hogy nem tekinthetők-e előlegfizetésnek azon utalványok megvásárlása, amelyek egyetlen termékre-szolgáltatásra voltak beválthatók. Ha jobban megvizsgáljuk a kérdést, bizony eljuthatunk arra a következtetésre, hogy ha egy adóalany egy termékre vonatkozóan utalványt értékesít, akkor gyakorlatilag a termékértékesítés ellenértékébe beszámítandó pénzüsszeget kapott a termékértékesítést megelőzően, így egyáltalán nem légből kapott jogértelmezés az, hogy ilyen esetekben is előlegről beszélünk.)

Az utalványok fogalmát teljesen át alakítja a 2019-ben hatályba lépő szabályozás. Egyfelől meghatározza, hogy mi az utalvány, mi az egycélú, illetve mi a többcélú utalvány.

Utalvány: olyan eszköz, amelyet termékértékesítés, illetve szolgáltatásnyújtás ellenértékéért, illetve részellenértékéért kell elfogadni, és amely esetében magán az eszközön vagy a kapcsolódó dokumentációban – ideértve az eszköz általános szerződési feltételeit is – fel van tüntetve a beszerezhető termékeknek, igénybe vehető szolgáltatásoknak vagy azok lehetséges értékesítőinek, szolgáltatóinak a megnevezése;

Egycélú utalvány: olyan utalvány, amelynek kibocsátásakor ismert az utalvány tárgyát képező termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának teljesítési helye, valamint az adott termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás után fizetendő adó összege;

Többcélú utalvány: az egycélú utalványtól eltérő utalvány;

Utalvány beváltása: utalvány termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékéért, illetve részellenértékéért történő elfogadása;

Utalvány beváltója: aki az utalvány termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékéért, illetve részellenértékéért saját név alatt elfogadja;

Már az utalvány fogalmának értelmezése sem egyszerű feladat. A fogalom három fő elemből áll:

- (1) az utalványt ellenértéknek, vagy ellenértékrésznek kell tekinteni
- (2) amelyet egy adott ügyletre (termékre/szolgáltatásra) lehet beváltani és
- (3) amelyen (vagy a hozzá kapcsolódó dokumentációban) fel van tüntetve ►

vagy (I) a termék/szolgáltatás – amire beváltható, vagy (II) az adóalany – akinél beváltható.

A jogszabály magyarázata szerint az utalványoknak a fizetőeszközöktől történő elhatárolását az adja, hogy bár az utalványt a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljes- vagy részbeni ellenértékének kell elfogadni, de ezek során az utalvány „fizetőeszköz” tulajdonsága korlátozott, mivel csak előre meghatározott termékekre, szolgáltatásokra, vagy csak előre meghatározott értékesítői körnél váltható be. A definícióból következik az is, hogy az utalvánnyá minősítés szempontjából lényegtelen annak fizikai megjelenési formája, vagyis az utalvány lehet papíralapú és elektronikus formában létező is.

Azaz lényegtelen, hogy papíralapú utalványról, vagy plastikkártyáról, esetleg fizikai megjelenés nélküli elektronikus utalványról beszélünk: vagyis utalványnak tekintendő az is, ha úgy vásárolunk adott értékű feltöltőkártyát, amelyet csak online használhatunk fel (gyakorlatilag minden online webshop rendelkezik hasonló megoldással). Vizsgáljunk meg néhány példát a fogalom alkalmazására!

Egy 5000 forintos könyvtalvány vonatkozásában nyilván megvalósulnak a fenti feltételek, ugyanúgy egy feltöltőkártyás üzemanyagkártya vonatkozásában, amellyel akár tankolni is lehet, akár a benzinkútnál lévő kisboltban is lehet fizetni. Kérdés viszont, hogy egy buszjegyet vagy koncertjegyet lehet-e utalványnak tekinteni? A válasz az, hogy nem.

Az irányelv preambuluma az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az utalványokra vonatkozó rendelkezések nem eredményezhetik a menetjegyek, mozijegyek, múzeumi belépők, postabélyegek vagy ehhez hasonlók héa szempontjából történő megítélésének a változását.” Azaz egy múzeumi belépő vagy egy vonatjegy megvásárlása ugyanúgy adózik, mint eddig – bár megjegyezhetjük, hogy ezen jegyek is alapvetően mindenben megfelelnek az utalvány új fogalmának. Mindenestre e körben nem kell jogértelmezési változással számolni: az ilyen típusú jegyek értékesítésével már megvalósul a szolgáltatásnyújtás, hiszen a vásárló részére nyitva áll a lehetőség a szolgáltatás igénybevételére.

Mind az irányelv preambuluma, mind pedig az áfatörvény módosításának

magyarázata tartalmazza, hogy a szabályoknak kizárólag a termékekre vagy szolgáltatásokra beváltható utalványokra kell vonatkozniuk. Nem kell azonban vonatkozniuk azokra az eszközökre, amelyek termék vagy szolgáltatás vásárlása esetén árengedményre jogosítják birtokosukat, de termékek vagy szolgáltatások igénybevételére nem jogosítanak.

Nagyon érdekes ezen kitétel értelmezése, eszerint ugyanis például egy 10 százalékos kedvezménykupon nem minősül utalványnak, azt is levezethetjük, hogy például egy olyan akció keretében adott utalvány/kupon sem tekintendő utalványnak, amikor például 10 ezer forint feletti vásárlás esetén 1000 forint értékű kupont ad az értékesítő, amely a következő 10 ezer forint feletti vásárlásnál beváltható.

Az utalványok rendszerében viszont külön fejezetet jelent a pontgyűjtő kártyák megítélése: itt általában több adóalanyt tömörítő rendszerről van szó, ahol bizonyos értékű vásárláshoz adott értékű pont jóváírása kapcsolódik (például minden 100 forint után 1 forintot írnak jóvá, vagy esetleg külön promócióban szereplő termékek vásárlásánál akár több pontot is kaphat a vásárló). A jóváírt pontok értékét viszont a pontgyűjtő kártya birtokosa bármely akcióban részt vevő adóalanyánál beválthatja.

A pontgyűjtő akcióban részes felek pedig jellemzően elszámolnak egymással: a jóváíró adóalany a jóváírás összegét átutalja, a beváltó adóalany pedig a nála beváltott pontok összegét megkapja: máig nem egyértelmű, hogy az ilyen komplex akciókat hogyan kell kezelni: árengedményre jogosító kuponnak, vagy pénzhelyettesítő eszköznek tekintendő, az új szabályozás értelmében többcélú utalványként kezelendő? Egy kártyát lehet egyszerre mindkét szabályozás alá vonni?

Az új szabályok az egycélú utalvány fogalmát a következőképpen tisztázzák:

- (1) utalvány (lásd fenti definíció)
- (2) amelynek kibocsátásakor ismertek az alábbiak:

- a. utalvány tárgyát képező termék/szolgáltatás teljesítési helye és
- b. a fizetendő adó összege

Azaz ahhoz, hogy tudjuk, egycélú utalványról beszélhetünk, nem kell tudni, hogy milyen adóalanyánál kerül sor az utalvány beváltására, és nem kell azt sem tudni, hogy pontosan milyen termékre lehet beváltani az utalványt,

csak azt, hogy hol van az ügylet teljesítési helye és mi az adókulcsa. Azaz egy belföldi könyvesboltban beváltható könyvtalvány biztosan egycélúnak minősül, azonban egy olyan könyvtalvány, amely egy nemzetközi hálózatban váltható be, már nem tekinthető egycélú utalványnak, mert a teljesítés helye nem ismert. Abban az esetben, ha egy benzinkúthálózat olyan üzemanyagkártyát bocsát ki, amelyet belföldön tankolásra lehet használni, az egycélú utalványnak minősül, de ha az üzemanyagkártyát a shopban is be lehet váltani, akkor az üzemanyagkártya már többcélú utalványként kezelendő.

dr. Kelemen László
adószakértő, jogász

Cikksorozatunk további részeiben a teljesítés idejére, illetve az adó alapjára vonatkozó rendelkezéseket, valamint az utalványok szabályainak átdolgozásával kapcsolatos egyes gyakorlati kérdéseket elemzi szakértőnk.

https://adozona.hu/2019_es_valtozasok/Kacifantos_lesz_az_utalvanyok_teljesitesi_i_OU1YUF

https://adozona.hu/2019_es_valtozasok/Az_utalvanyokkal_kapcsolatos_ugyletek_adodal_BQ0L2T

https://adozona.hu/2019_es_valtozasok/Az_utalvanyok_afakezelese_2019tol_LQ5XGQ

Eltérések a munka törvénykönyvétől a munkáltató előnyére

A munka törvénykönyve számos lehetőséget biztosít a munkáltató számára, hogy a munkavállalóval fennálló jogviszonyt a cég sajátosságaihoz igazítsa. A törvény több olyan, kevésbé szembe-tűnő rendelkezést tartalmaz, amelyek a munkavállaló számára tényleges hátrányt nem okoznak, miközben a munkáltató mutatói jelentős javulást eredményezhetnek.

A fentiek nem azt jelentik, hogy rákényszerítjük a munkavállalót arra, hogy minden szóba jöhető jogáról mondjon le, hanem azt, hogy – őt félként kezelve – megtárgyaljuk vele a lehetőségeket. Ha valamihez nem szívesen járulna hozzá, akkor a másik oldalon ösztönözzük valamiféle többletjuttatással.

Ellenkező esetben a munkavállalónak nemcsak csökkenhet a teljesítménye, de ►

az „erőszakos” eljárás akár a jogviszony megszüntetését is eredményezheti. A közel 50 féle eltérési lehetőségéből a legfontosabbakat ismertetjük.

Szabadság kiadása

A szabadságot a törvény előírása szerint úgy kell kiadni, hogy a munkavállaló naptári évenként egy alkalommal, legalább 14 egybefüggő napra mentesüljön a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége alól. A 14 napba beleszámít a heti pihenőnap, a munkaszüneti nap, az egyenlőtlen munkaidő-beosztás szerinti szabadnap is.

Ezt számos munkáltató nem tudja megoldani, megoldást számukra az jelenthet, ha kéri a munkavállaló írásbeli hozzájárulását ahhoz, hogy e szabály munkaviszonyukban ne kerüljön alkalmazásra. Beleegyezés esetén a munkaadó mentesülni fog e kötelezettsége alól, és rugalmasabban tud rendelkezni a szabadság kiadása körében (figyelembe véve továbbra is, hogy a munkavállaló az éves szabadságából 7 munkanappal maga rendelkezik).

A szabadságot esedékességének évében kell kiadni. Ha azonban a munkavállaló hozzájárul – és a munkáltatóval az adott naptári évre külön megállapodást köt –, az életkor szerinti pótszabadságot az esedékesség évét követő év végéig adhatja ki. Bár ez túl sok napot jelent, mégis megoldást jelenthet a munkáltatók számára, ha nagyon „beszorítja” őket az idő. Ráadásul a gyakran alkalmazott, ám jogszerűtlen pénzbeli megváltást is tudják legalizálni.

60 perces ebéddiő, osztott munkaidő

A főszabály az, hogy a munkaközi szünet időtartama:

- 20 perc, ha a munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje vagy a rendkívüli munkaideje időtartama a 6 órát meghaladja,
- további 25 perc, ha a munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje vagy a rendkívüli munkaidejének időtartama a 9 órát meghaladja,
- 45 perc a 9 órát meghaladó munkaidő-beosztás esetén, függetlenül attól,

hogy a munkavégzésre rendes munkaidőben vagy rendkívüli munkaidőben került sor (például 12 órás műszak esetén összesen 45 perc munkaközi szünet jár).

A hétköznapiakban az okoz problémát, ha a munkavállaló a munkahelye szerinti épületből rendszeresen kijár ebédelni, a munkanapja érzékelhető részében többször kávézik, dohányzik. Ez összességében biztosan meghaladja a 20 percet, és bár a munkáltató nem szól érte, de sokszor vitát szül, különösen azokkal a kollégákkal szemben, akik valóban elfogyasztják az ebédjüket 20 perc alatt, nem kávéznak és nem dohányoznak.

A törvény az ilyen esetek megoldására megengedi, hogy a felek megállapodjanak abban: a munkaközi szünet tartama hosszabb legyen 20 percnél, de ne haladja meg a 60 percet.

További kedvező lehetőség a munkáltató számára, hogy – ha ahhoz a munkavállaló hozzájárul – a napi munkaidőt két részletben határozhatja meg. Ilyenkor a napi munkaidők között legalább 2 óra pihenőidőt kell biztosítani a munkavállaló számára.

Amennyiben a munkaszervezéshez elegendő 1 óra szünet, akkor még mindig általános munkarendről beszélünk, mivel a munkaközi szünet legfeljebb 60 percben is meghatározható.

Felmondás kizárása, hosszabb felmondási idő

A felmondási idő legalább 30 nap, akár a munkáltató, akár a munkavállaló közli a felmondást. A törvény különbséget tesz abban a tekintetben, hogy a felmondás jogát melyik fél gyakorolja.

Munkavállalói felmondás esetén a felmondási idő 30 nap, míg a munkáltató felmondása esetén az a munkaviszonyban töltött idő arányában meghosszabbodik, legfeljebb 60 nappal. A törvény ezen főszabályhoz képest lehetőséget kínál arra, hogy a felek hosszabb felmondási időben állapodjanak meg, mely maximuma 6 hónap lehet. Azaz, ha a felek érdeke úgy kívánja, bármelyikük felmondása esetén további 6 hónapig még fenn fog állni a munkaviszony.

Megállapodásban szabályozható az is, hogy a munkaviszony felmondással nem szüntethető meg, legfeljebb a munkaviszony kezdetétől számított 1 évig. Itt arra kell ügyelni, hogy ez a kötelezés mindkét félre vonatkozzon, ne csak a munkavállalóra. Még ilyenkor sem lesz akadálya annak, hogy más módon, tehát közös megegyezéssel vagy azonnali hatályú felmondással szűnjön meg a munkaviszony.

Ezek a lehetőségek elsősorban azt a célt szolgálják, hogy a munkáltató minél tovább meg tudja tartani a számára hasznos munkaerőt (tény, ha tévedett, akkor nehezebb lesz az elválás is).

Egyenlőtlen munkaidő-beosztás alkalmazása

Egészségügyi és személyi okokra figyelemmel a várandós nőkre a gyermek hároméves koráig, a gyermekét egyedül nevelő munkavállaló esetén gyermeke hároméves koráig, valamint az egészségkárosító kockázatok között dolgozó munkavállalókra az általánostól kedvezőbb szabályok irányadók. Azonban, egyező akarattal, még ezektől a szabályoktól is eltérhetnek a felek.

Ennek megfelelően valamennyi csoportra vonatkozik, hogy kizárólag a munkavállaló hozzájárulása esetén alkalmazhatók egyenlőtlen munkaidő-beosztásban, hozzájárulásuk esetén lehetőség van rendkívüli munkaidőt vagy készenlétet elrendelni és a heti pihenőnapokat egyenlőtlenül beosztani.

dr. Hajdu-Dudás Mária,
munkajogász

OLVASSA EL cikkünk folytatását is, amelyben a hosszabb teljes napi munkaidőre, a bérpótlék alaptól eltérő számításai alapján, a túlmunka esetén bérpótlék helyett szabadidő biztosítására, a bérpótlékot magába foglaló alapbérré, a havi átalányra, valamint a munkavállalói biztosítékre vonatkozó főbb rendelkezéseket ismertetjük!

https://adozona.hu/munkajog/Elteteresi_lehetosegek_az_Mt_rendelkezeseitol_IOMTUJ

EARLY BIRD AJÁNLAT - CSAK 16 NAPON ÁT!

ADÓZÓNA-ELŐFIZETÉS + TÖBBES JOGVISZONY A GYAKORLATBAN című kiadvány

RÉSZLETEK

Igy adózik az ügyvezető, ha pénzt vesz fel a cég számlájáról

Érdekes egyedi esetet tárgyal a 2018/54. számú adózási kérdés, aminek több közérdekű tanulsága is van. A történet lényege, hogy egy gazdasági társaság munkaviszonyban álló ügyvezetője 2017-ben több alkalommal úgy vett fel pénzüsszegeket a kft. pénzforgalmi számlájáról, hogy e tételeknek a társaság érdekében történt felhasználását semmilyen bizonylat vagy okirat nem igazolta. A felvetett kérdés arra irányult, hogy milyen adóvonzatai vannak a szóban forgó összegnek.

Első olvasatban a felek között fennálló jogviszonyt kellene megvizsgálni, ami alapján az összegeket munkabérnek tekintenénk, és ennek megfelelően állapítanánk meg a közterheket a szociális hozzájárulási adótól a szakképzési hozzájáruláson keresztül, egészen az egyéni járulékokig.

Az adóhatóság megközelítése azonban más volt, és a vizsgálódása során abból indult ki, hogy az összeg tekintetében kifizetőnek minősül-e az említett társaság. Álláspontja szerint nem.

A kifizető fogalmát a kérdéses időszakban – az immár régi – adózás rendjéről szóló törvény (2003. évi XCII. törvény) 178. szakaszának 18. pontja határozta meg, amely fogalom megegyezik az új Art. (2018. évi CL. törvény) 7. paragrafus 31. pontjának meghatározásával. E szerint kifizetőnek minősül az a belföldi illetőségű jogi személy, egyéb szervezet, egyéni vállalkozó, amely (aki) adókötelezettség alá eső jövedelmet juttat, függetlenül attól, hogy a juttatást közvetlenül vagy megbízottja (posta, hitelintézet) útján teljesíti.

Az adóhatóság megítélése szerint a „kifizetői minősítés az adóköteles jövedelem juttatását feltételezi, a „juttatás” egy aktív, erre irányuló szándék alapján megvalósított cselekmény. Az a körülmény, hogy a társaság a magánszemély általi pénzfelvételről utólag értesül – továbbá, hogy egyet nem érte esetén módjában áll megtenni a szükséges intézkedéseket – nem feleltethető meg a jövedelemjuttatás szándékos, aktív tevékenységet feltételező fogalmának.

A gazdasági társaság kifizetői minősége az ismertett esetben egyedül akkor valósulhatna meg, ha a társaság feltárná a pénzüsszeg elvonását és a magánszemély tartozását, majd a tartozást tudato-

san elengedné. A tudatos elengedés ugyanis már megfeleltethető a juttatás fogalmának. Ebben az esetben a társaság kifizetői minősítése az elengedés pillanatában következne be és a juttatott összeg tekintetében a társaságot terhelné a személyijövedelemadó-, illetve járulékmegállapítási, -levonási és ezzel összefüggésben fennálló -bevallási kötelezettségek.

Mivel nem a tartozás tudatos elengedéséről van szó, a társaság nem minősül kifizetőnek és az szja-törvény 4. paragrafusának (2) bekezdése alapján, a pénzforgalmi számláról felvett összeg a magánszemély bevételeinek, mégpedig – jogviszony hiányában – egyéb jövedelmének minősül. És mivel e jövedelem nem kifizetőtől származik, az összeg után a magánszemélynek kell az egészségügyi hozzájárulást is megfizetni, egészen pontosan annak 82 százaléka után az szja-törvény 29. paragrafusának 2017-ben hatályos előírásainak megfelelően. (Az idei évben ez az érték 84 százalék.)

Ebben a megközelítésben tehát összességében lényegesen kevesebb közteherrel jár, a jogcím nélküli „illegálisan” felvett összeg, mint a „szabályosan” kifizetett összeg.

A bemutatott konkrét eseten túllépve, érdemes szót ejteni azokról a kifizetésekről, amikor a juttatásban részesített személy nem áll biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban a kifizetővel. Ilyen helyzet például, amikor egy anyavállalat díjazásban részesíti leányvállalata alkalmazottját, vagy a közsférásban, amikor például egy kormányhivatal dolgozója anyagi elismerésben részesül egy háttérintézménytől.

Korábban (2005. és 2010. között) az e körbe tartozó kifizetések is biztosítási kötelezettséget keletkeztettek „járulékkelteremtési technikák megakadályozása érdekében”. Így például az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 4. paragrafusának a) pontja rögzítette, hogy foglalkoztatónak minősül az is, aki a biztosítottnak a biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyára tekintettel vagy azzal összefüggésben járulékalapot képező jövedelmet juttat.

Es szabályok azonban 2011-től hatályukat veszítették, és ezekben az esetekben – biztosítási kötelezettség híján – a kifizetőnek a jelenleg még létező, százalékos egészségügyi hozzájárulást kell fizetnie, míg a magánszemélyt csak személyi jövedelemadó terheli.

Széles Imre társadalombiztosítási szakértő

Változnak az adókikerülési szabályok

Számos, a hazai vállalkozásokat is jelentős mértékben érintő módosítást tartalmaz az eddigi gyakorlathoz képest az Európai Bizottság által elfogadott Adókikerülés Elleni Direktíva (ATAD). Várhatóan a legjelentősebb változást a kamatlevonhatósági szabályok módosulása okozza, az új alapokra helyezett szabályozást ez év végéig kell átültetniük a tagországoknak a nemzeti jogba. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ahol elmaradt a körültekintő felkészülés és a széleskörű társadalmi egyeztetés, ott komoly bizonytalansággal járt az új szabályozás bevezetése – ecseteli a Deloitte.

Az Európai Bizottság által 2016-ban kidolgozott Adókikerülés Elleni Direktíva (ATAD) nemzeti jogba való átültetésének határideje idén december 31-én jár le. A direktíva számos, a hazai vállalatokat is jelentősen érintő módosítást tartalmaz, többek között a kamatlevonhatósági szabályok vonatkozásában is. A javasolt kamatlevonhatósági korlát az EBITDA-hoz, azaz az adók, valamint kamatként és értékcsökkenési leírásként elszámolt ráfordítások előtti eredményhez köti az adózási szempontból levonható kamat mértékét. Fontos kiemelni, hogy az ATAD a pénzügyi intézményeknek fizetett kamat kapcsán elszámolt ráfordítást is bevonja a korlátozások körébe.

Ha az ATAD szabályait változatlan formában ültetik át a nemzeti jogba, a magyar társaságok 2019. január 1-jétől csak EBITDA-juk 30 százalékáig érvényesíthetik adózási szempontból az egyéb-ként elszámolt kamatráfordításokat. Erre tekintettel az új szabályok merőben új megközelítést hoznak majd, és vélhetően számos gyakorlati kérdést fognak felvetni a hatálybalépést követő időszakban.

Jó hír lehet a hazai vállalatok számára, hogy az ATAD számos mentességi jogcímet, illetve kedvezményt tartalmaz; ám ezek csak opcionálisak a tagországokra nézve, azaz a tagállamok kezében a döntés, hogy implementálják-e ezeket vagy sem. Ilyen mentesség például, hogy a cégek az EBITDA mértékétől függetlenül adózási szempontból 3 millió euró összegig érvényesíthetik a kamatköltségeiket vagy mentesíthetik a tagországok azokat a kamatokat, amelyek 2016. június 17. előtti kölcsönszerződésekhez kapcsolódnak. Emellett a tagországok ►

rendelkezhetnek úgy is, hogy pénzügyi vállalkozásokra nem vonatkozik a kamatlevonhatósági korlát – mutat rá a Deloitte.

A nemzeti jogba átültetett EBITDA korláttal kapcsolatos tapasztalatokról a Deloitte számos külföldi társirodája nyújtott információt a társaság hazai leányvállalata számára. Ezekből kiderült, hogy:

– Lengyelország hiába implementálta az új szabályokat 2018 elején, a cégeknek nagyon kevés idejük volt a felkészülésre, ami sok bizonytalanságot eredményezett és értelmezési kérdést vetett fel. Ezeket az adózók feltételes adómegállapítási kérelmekkel igyekeznek csökkenteni.

– Az Egyesült Királyságban már évekkel ezelőtt elkezdődött az a konzultáció, amelynek hatására a cégek körében szinte minimálisra csökkent a szabályozás bevezetése kapcsán felmerülő kérdések száma.

– Franciaországban szintén szükséges volt a kamatlevonhatósági korlát módosítása. A francia Pénzügyminisztérium egyeztetést kezdeményezett a decemberi adócsomag kidolgozásához – lehetőséget teremtve az adózóknak a felkészülésre.

– A görög szakértők arról számoltak be, hogy habár hivatalosan az új EBITDA szabályt nem ratifikálta Görögország, de az általa már korábban alkalmazott EBITDA-előírás kisebb fejfájást jelent a görög cégek számára, mint az ATAD általános adóelkerülési szabálya, amely alapján az ügyleteket formai megfelelőségük helyett azok célja alapján szükséges adózási szempontból elbírálni.

A Deloitte szakembereinek tapasztalatai azt mutatják, hogy azokban az országokban, ahol körültekintő felkészülés és társadalmi egyeztetés előzte meg az átállást, az adózóknak lényegesen kevesebb bizonytalansággal kellett szembenéznük. Ezekből a beszámolókból is látszik, hogy érdemes követni az ATAD hazai bevezetésével kapcsolatos friss híreket, ugyanis az új szabályok bejelentése esetén a magyar adózók számára az elkövetkező időszak nagy eséllyel az új szabályokhoz történő alkalmazkodással, és azok esetleges értelmezéséből fakadó kérdések kezelésével fog telni.

Az őszi adócsomagtól várhatóan megismerhető, Magyarország által választott mentességek és kedvezmények döntő fontosságúak lehetnek az egyes társaságok működésére és adózására nézve.

adozona.hu

AJÁNLÓK:

Feltételes adómegállapítás: drága, de megérheti

Milyen adónemre, ki kérhet feltételes adómegállapítást, kinek éri meg?

Összefoglaltuk a hatályos szabályokat.

A cikk az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) és az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. kormányrendelet alapján ismerteti a feltételes adómegállapítás 2018-ban hatályos szabályait és az eljárás menetét.

Mikor célszerű feltételes adómegállapítást kérni?

Feltételes adómegállapítást akkor célszerű kérni, ha az ügylettel kapcsolatos

- adóhatás a vonatkozó jogszabályokból nem vezethető le egyértelműen, és
- az adóhatás jelentős.

Milyen biztosítékot jelent, milyen előnnyel jár a feltételes adómegállapítási határozat?

A feltételes adómegállapítási eljárás során hozott határozat az adóhatóságra nézve kötelező. Kötőereje – a tartós feltételes adómegállapítás kivételével – a határozat kiadványozását követő ötödik adóév utolsó napjáig tart, amely egyszer, további két évvel meghosszabbítható, ha a határozat véglegessé válását követően hatályba lépett jogszabályváltozás, nemzetközi jogi kötelezettségváltozás, megvalósult vagy a jövőbeni tényállás-változás a határozat rendelkező részében foglaltakat érdemben nem érinti.

Az adóhatóságra csak változatlan tényállás mellett, az adott ügyben kötelező a feltételes adómegállapítás, és azt érdemben érintő jövőbeni jogszabályváltozás, nemzetközi jogi kötelezettségváltozás vagy tényállásváltozás (tartalmi változás) esetén – annak hatálybalépésétől, illetve időpontjától kezdődően – a határozat nem alkalmazható.

Nem rendelhető el ellenőrzés a feltételes adómegállapítás iránti kérelemmel érintett ügylettel összefüggésben a kérelem benyújtásától a feltételes adómegállapítási eljárás során hozott határozat véglegessé válásától számított tizenötödik nap elteltéig. Ennek különösen jövőbeninek nem minősülő ügyletek esetében van jelentősége.

Pölöskei Pálné okleveles könyvvizsgáló

A teljes cikket itt olvashatja el:
<http://adozona.hu/>

GDPR – Az érintetti megkeresések nyilvántartása

A május 25-étől Magyarországon is alkalmazandó GDPR nagy hangsúlyt fektet az érintetti jogok védelmére. A rendelet 5. cikke deklarálja az átláthatóság és elszámoltathatóság elvét, melyek megvalósulását az érintetti megkeresések nyilvántartása is elősegíti.

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) 5. cikkében kerül többek között meghatározásra az átláthatóság és elszámoltathatóság elve, melyek megvalósulását támogatja az érintetti (azonosított vagy azonosítható természetes személyek) megkeresések nyilvántartása és folyamatos vezetése. Például, ha egy munkáltató kezeli a munkavállalói vagy a hozzá állásra jelentkezők adatait, úgy ezen személyeket az adatkezeléssel kapcsolatban bizonyos jogok illetik meg.

Mivel egy munkáltató számos adatot kezel mind a munkaviszony előtt, mind az alatt, mind pedig azt követően, jó esély van rá, hogy valamely érintett élni fog a munkáltató mint adatkezelő megkeresésének lehetőségével.

Hatósági eljárás során az adatkezelő – például a munkáltató – feladata lesz annak a bemutatása, hogy ezeket a megkereséseket a hatályos szabályoknak megfelelően kezelték. A nyilvántartásban lehet rögzíteni, hogy ki, mikor és milyen igénnyel fordult az adatkezelőhöz, továbbá azt is, hogy pontosan milyen intézkedés történt ezekben az esetekben.

Hozzáférési jog: Az érintett kérheti, hogy hozzáférést kapjon személyes adataihoz és a jogszabályban meghatározott egyéb információkhoz. Az adatkezelő kérheti az érintettől, ha róla nagy mennyiségű információt kezel, hogy pontosan határozza meg, hogy kérése mely információkra és adatkezelésekre vonatkozik.

Például, ha egy munkavállaló kéri az összes rá vonatkozó adat kiadását, akkor a munkáltató kérheti ennek pontosítását.

A törléshez való jog („az elfeledtetéshez való jog”): Az érintett kérheti, hogy az adatkezelő törölje a rá vonatkozó személyes adatokat. Ugyanakkor ez a jog nem érvényesül akkor, ha az adatkezelés valamely jogi kötelezettségnek való megfelelés, vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gya- ▶

korlása miatt, vagy jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges. Például a munkabérre vonatkozó adatokat a munkáltató nem törölheti.

Helyesbítéshez való jog: Az érintett kérheti, hogy az adatkezelő helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat. Ez egyben egy munkajogi elvárás is a munkavállaló oldaláról, hiszen ha például megváltozik a bankszámlaszáma, akkor ezt köteles jelezni a munkáltató felé, amennyiben a munkabérfizetés bankszámlára utalással történik.

Az adatkezelés korlátozásához való jog: Az érintett jogosult arra, hogy kérje az adatkezelés korlátozását a jogszabályban meghatározott esetekben, például, ha az adatkezelésre nincsen már szüksége a munkáltatónak, de a munkavállaló igényli azokat valamely jogi igénye előterjesztéséhez, érvényesítéséhez vagy védelméhez.

dr. Galgóczi Gábor
jogász, munkaügyi tanácsadó

A teljes cikket itt olvashatja el:
<http://adozóna.hu/>

Nyugdíjbiztosítási jogviszonyok lekérdezése

A biztosítottnak, volt biztosítottnak a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban szereplő, reá vonatkozó biztosítási jogviszonyai megismerésére több eljárás keretén belül nyílik lehetősége. Az erre irányuló igények, ügyek elbírálására az igénylő lakóhelye szerint illetékes fővárosi/megyei kormányhivatalok, illetve ezen hivatalok kerületi/járási hivatalai rendelkeznek hatáskörrel.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 96. paragrafusának (8) bekezdése alapján az érintett személy vagy képviselője a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásba bejelentett adatairól kivonatot kérhet. A kivonat tartalmazza, hogy az érintett személynek a nyugdíjbiztosítási nyilvántartásban rendelkezésre álló adatok alapján mely foglalkoztatónál milyen időszakban állt fenn biztosítási jogviszonya, továbbá az igénylő kérheti a kereseti/jövedelmi adatai feltüntetését is 1988. január 1-jétől kezdődően.

A kivonat kérhető a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásban található összes adatra, vagy egy meghatározott időszakra, illetve konkrét foglalkoztatóra vonatkozóan is.

A kivonat kiadásának ügyintézési határideje a Tny. 72. paragrafusának(3) bekezdésében meghatározott 15 nap.

Ezen eljárás kezdeményezése lehetséges személyesen vagy postai, illetve elektronikus úton, saját ügyfélkapun keresztül a <https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu> honlapon a Nyomtatványok/Nyomtatványtár menüpontban található K70 számú, „Kérelem a nyugdíjbiztosítás által nyilvántartott adatokra vonatkozóan” elnevezésű űrlap beküldésével.

A kitöltött kérelmet az érintett személy lakóhelye szerint illetékes fővárosi/megyei kormányhivatal nyugdíjbiztosítási szakterülete részére kell megküldeni az eljárás megindítása érdekében. Elérhetőségükről részletes információ található a Magyar Államkincstár honlapján, az Ügyintézés/Elérhetőségek címszó alatt.

Az érintett személy a Tny. 96/E § rendelkezése értelmében a megszerzett szolgálati idejéről, illetve más adatairól hatósági bizonyítvány kiállítását is kérheti. Ezen eljárás kezdeményezése lehetséges ügyfélkapun keresztül, illetve személyesen vagy postai úton is, az eljárás megindításához szükséges formanyomtatvány kitöltésével.

A „Kérelem hatósági bizonyítvány kiadására” elnevezésű nyomtatvány letöltésére a Magyar Államkincstár honlapján a Nyomtatványok/További nyomtatványok/Hatósági bizonyítvány menüpontból van lehetőség.

Az előzőekkel kapcsolatban azonban meg kell jegyezni, hogy a Tny. 96/E § (2) bekezdése meghatározza, hogy amennyiben a hatósági bizonyítvány kiállítását kérő biztosított 1954. december 31-e után született és vele ún. egyeztetési eljárást még nem folytattak le, az eljárást fel kell függeszteni és hivatalból egyeztetési eljárást kell lefolytatni.

Az adategyeztetési eljárás célja, hogy a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásban szereplő, az érintett személyre vonatkozó, biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyairól és kereseteiről, jövedelmeiről tájékoztatást kapjon, illetve a közölt adatok jóváhagyása esetén megtörténjen azok teljes körű nyilvántartásba vétele, a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásba történő bejegyzése.

Az adategyeztetés fontosságát emeli az a tény is, hogy számos jogviszony a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szerepel (mert például nem kellett a jogviszonyt a társadalombizto-

sítási szerveknek bejelenteni – például felsőfokú nappali tanulmányok, katonai szolgálat –, vagy egyszerűen a bejelentést a munkáltató elmulasztotta), vagy tévesen szerepel. Az adategyeztetés során nyílik mód ezeknek a jogviszonyoknak a tisztázására, igazolására és ennek alapján azoknak nyugdíjra jogosító szolgálati időként történő elismertetésére, valamint a nyilvántartásba történő bejegyzésére.

Winkler Róbert nyugdíjszakértő

A teljes cikket itt olvashatja el:
<http://adozóna.hu/>

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Bizonylatok elektronikus tárolása

Dönthet-e úgy egy cég, hogy a számviteli alaphozonylatait (bejövő számláit) szkennelés után elektronikus formában őrzi meg? Egy ilyen gyakorlatnak vannak-e feltételei, be kell-e jelenteni a NAV-nál?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

A számvitelről szóló 2000. évi C törvény (Sztv.) 169. paragrafusának (5) és (6) bekezdései szerint az elektronikus formában kiállított bizonylatot – a digitális archiválás szabályairól szóló jogszabály előírásainak figyelembevételével – elektronikus formában kell megőrizni, oly módon, hogy az alkalmazott módszer biztosítsa a bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását, folyamatos leolvashatóságát, illetve kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.

Az eredetileg nem elektronikus formában kiállított bizonylatról – a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló jogszabály előírásainak figyelembevételével – készített elektronikus másolattal teljesíthető a bizonylatmegőrzési kötelezettség, ha a másolatkészítés alkalmazott módszere biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását, folyamatos leolvashatóságát, illetve kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.

Az elektronikus dokumentumok archiválásánál figyelemmel kell tehát lenni a digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. ITM-rendelet rendelkezéseire.

Továbbá, az Sztv. 167. paragrafusának (7) bekezdése alapján a kontírozási ►

információkat fizikailag vagy logikailag hozzá kell rendelni a bizonylatokhoz, ez elektronikus nyilvántartással is teljesíthető. Bármilyen megoldást is választ a cég, teljesülnie kell a számviteli törvényben leírt alapelveknek, így a hozzárendelésnek egyértelműnek, elválaszthatatlannak és utólag nem módosíthatónak kell lennie.

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL törvény (Art.) 78. paragrafusának (8) bekezdése alapján a megőrzési kötelezettség az iratok eredeti példányára, vagy – ha azt jogszabály nem zárja ki – eredeti példány hiányában a jogszabályban előírt módon, elektronikus úton előállított hiteles másolatára vonatkozik. Az adóigazgatási eljárásban az irat eredeti példány – ha annak megőrzését jogszabály nem írja elő, és az adózó nem rendelkezik vele – nem kérhető.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 179. paragrafusának (1) és (2) bekezdései szerint minden áfaalany köteles a birtokában lévő vagy egyéb módon rendelkezésére álló okiratot legalább az adó megállapításához való jog elévüléséig megőrizni. A megőrzési kötelezettség teljesíthető a papíralapon kibocsátott okirat elektronikus formában történő megőrzésével is.

A fentiek alapján tehát elektronikus formában ugyan megőrizhetők lennének a bizonylatok, ám szigorú szabályoknak kell megfelelni, így a szkennelés önmagában nem elegendő. A jogszabályi háttér az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016-os kormányrendelet adja, amelynek az 55. paragrafusa határozza meg a hiteles elektronikus dokumentum elkészítésének követelményeit, így egyebek mellett az alábbiaknak kell megfelelni:

- képi vagy tartalmi megfelelés biztosítása,
- elektronikus másolat hitelesítési záradékkal történő ellátása;
- a másolatkészítéssel megbízott vagy arra feljogosított személyek körét belső szabályzatban kell meghatározni;
- rendelkezni kell a másolatkészítő rendszer olyan részletességű dokumentációjával, amelyből a rendszerrel szemben e rendeletben megállapított követelmények teljesülése megállapítható, vagy a rendszer gyártója/forgalmazója által kiállított, a megfelelésre vonatkozó igazolással;
- rendelkezni kell a másolatkészítés eljárási és műszaki feltételeit, valamint

a kapcsolódó felelősségi kérdéseket tartalmazó másolatkészítési szabályzattal;

– a másolaton minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzőt vagy elektronikus aláírást kell elhelyezni, amely elhelyezését követően az elektronikus másolaton tett módosítás érzékelhető.

A kormányrendelet 56. paragrafusa alapján automatikus másolatkészítésre is lehetőség van, ami azt jelenti, hogy a tartalmi ellenőrzést nem kell minden dokumentumnál elvégezni, elegendő csupán véletlenszerű mintavételezéssel meggyőződni arról, hogy a másolatkészítés rendben zajlik. Az automatikus másolatkészítés során a fentieken túl az alábbiakat szükséges biztosítani:

- a másolatkészítés zárt rendszerben történik;
- a másolatkészítő rendszer műszaki és szervezési megoldással biztosítja a másolat olvashatóságát;
- mintavételes ellenőrzést végeznek a képi vagy tartalmi egyezőség biztosítása céljából;
- a záradék tartalmazza az automatikus másolatkészítés tényét.

A fentieket összefoglalva, ha a bizonylatokat kizárólag elektronikus formában kívánja megőrizni a cég, úgy a fenti feltételeknek meg kell felelnie. Ha az eredetileg nem elektronikus formában kiállított számviteli bizonylatok elektronikus formában nem őrizhetők meg – mert az ehhez szükséges jogszabályi feltételeknek nem tud megfelelni a vállalkozás –, akkor azokat papíralapon kell megőrizni, a törvények által előírt határidőig. Ebben az esetben viszont a papíralapú bizonylathoz kell a kontírozási információt egyértelmű, az utólagos módosítás lehetőségét kizáró módon fizikailag vagy logikailag hozzárendelni. Továbbá, a papíralapú számlák eredetének hitelességét, tartalmának sértetlenségét és olvashatóságát kell biztosítani.

Az Art 1. számú mellékletének 1.13. pontja alapján az állami adó- és vámhatósághoz be kell jelenteni az adózó iratait, elektronikus alapon rendelkezésre álló bizonylatait és nyilvántartásait őrzésének helyét, ha az nem azonos az adózó székhelyével vagy lakóhelyével, valamint ha bizonylatot, könyvet, nyilvántartást online hozzáférést biztosítva, elektronikusan őriz meg.

**Antretter Erzsébet adószakértő,
Niveus Consulting Group Kft.**

Munkabérelemek megszüntetése

A munkáltatónál alapbérén túli egyéb juttatások: a munkavállalókat megillető étkelési utalvány, valamint havi prémium. Ezeket nem a munkaszerződés, hanem az Mt. 46. paragrafusa szerinti tájékoztató tartalmazza. A munkáltatónál idén új kollektív szerződés lépett hatályba, ami az előbbi juttatásokat nem tartalmazza. A tájékoztatóban szerepel, hogy ha módosul a kollektív szerződés, és az a tájékoztatótól eltérő szabályozást fog tartalmazni, akkor a módosított kollektív szerződés lesz az irányadó. A munkáltató január 1-jével be fog olvadni egy másik cégbe, ezért minden munkaszerződést egységes szerkezetbe foglalnak. Egyidejűleg átadják majd az Mt. 46. paragrafusa szerinti új tájékoztatót az átvett munkavállalóknak. Az átvett munkáltatónak saját kollektív szerződése van, az a fenti juttatásokat már tartalmazza. Kérdések: 1. Minek minősül munkajogilag a tájékoztatóban szereplő juttatás, ha arról sem a munkaszerződés, sem a kollektív szerződés nem rendelkezik? 2. Ha egyoldalú a munkáltatói kötelezettségvállalás, hogyan lehet azt megszüntetni? 3. Az átvett munkavállalók tekintetében az átvett kollektív szerződése felülírja-e a korábbi (jogelőd munkáltató által adott) tájékoztatóban szereplő vagy egyoldalú gyakorlattal kialakított juttatásokat? 4. Elegendő-e, ha az Mt. 46. paragrafusa szerinti (az átvettől által átadott) új tájékoztatóból egyszerűen kimarad a korábban adott két juttatás, és csak azok kerülnek feltüntetésre, amiket az átvett munkáltató kollektív szerződése biztosít? Vagy a munkaszerződésben is rendelkezni kell arról, hogy a fenti juttatások már nincsenek?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

1. és 2. pont:

A tájékoztatóban szereplő juttatás egyoldalú kötelezettségvállalásnak minősül, mely az Mt. 16. paragrafusának (2) bekezdése alapján szüntethető meg kizárólag azonnali hatállyal, feltéve, ha a munkáltató körülményeiben olyan lényeges változás következett be, amely a kötelezettség teljesítését lehetetlenné tenné vagy aránytalan sérelemmel járna (például lényegesen visszaesett a forgalom, csökkent az árbevétel).

Ezért hasznos egyébként, ha a munkabérén felül nyújtott juttatásokat külön belső szabályzat rendezi, melyben azok határozott időtartamra kerülnek megállapításra (mindezt a tájékoztató- ▶

ban történő közléssel is meg lehet tenni, a lényeg, hogy ne vállaljon a munkáltató határozatlan időtartamra kötelezettséget).

Végső soron jelen esetben is ez történt, hiszen a tájékoztató szerint új kollektív szerződés hatályba lépésével maga a tájékoztató tartalma is módosul. Ugyanakkor az nem derül ki a kérdésből, hogy az étkezési utalvány és a prémium benne volt-e a régi kollektív szerződésben. Ha nem tartalmaz rendelkezést a régi kollektív szerződés (a 3. pontból ez következik), akkor idén csak az azonnali hatállyal történő felmondás lehetősége marad a munkáltatónak a fenti feltételek teljesülése esetén (hiszen akkor csak az egyoldalú kötelezettségvállalás az irányadó, és nincs a régi kollektív szerződésnek olyan rendelkezése e körben, melyet az új módosíthatna – másképpen fogalmazva: az új kollektív szerződés akkor térne el a tájékoztatóban foglaltakhoz képest, ha benne szereplnének a juttatások, csak már módosított összegekkel).

3. és 4. pont:

A munkáltató személyében bekövetkező változás eredményeként a munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek az átadóról az átvevő munkáltatóra szállnak át. A munkaszerződés tartalmában – eltérő megállapodás hiányában – nem következhet be változás. Ez a követelmény azonban nem vonatkozik az egyoldalú kötelezettségvállalásokra. Éppen erre figyelemmel biztosítja az Mt. 40. paragrafusa a munkavállaló felmondási jogát, hiszen könnyen előfordulhat, hogy korábban kapott étkezési utalványt, de az átvevő munkáltatónál nem jár a már állományban lévő munkavállalóknak.

Elegendő az új tájékoztatóból kihagyni a korábbi juttatások felsorolását, ennek a ténynek nem kell szerepelnie a munkaszerződés-módosításban.

Hajdu-Dudás Mária munkajogi ügyvéd

Kinek adható üzemanyag-megtakarítás?

Egy nemzetközi és belföldi fuvarozással foglalkozó cég minden tehergépkocsija 3,5 tonnát meghaladó. Hogyan kell kiszámolniuk az üzemanyag-megtakarítást a gépkocsivezetőknek (melyik két üzemanyag-fogyasztást kell összehasonlítaniuk), és azt milyen bizonylattal kell alátámasztaniuk?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA

A személyi jövedelemadóról (szja) szóló törvény 27. paragrafus (1) bekezdésének b) pontja szerint a nem önálló tevékenységből származó bevételt az adóalap megállapítása előtt csökkenti a munkáltató által az alkalmazottja, a társas vállalkozás által a tevékenységében személyesen közreműködő tagja számára – a munkaköre (tevékenysége) szerint a munkáltató, a társas vállalkozás által üzemeltetett gépjármű vezetőjeként teljesített kilométer-futásteljesítménye alapulvételével – üzemanyag-megtakarítás címén fizetett, annak mértékét meg nem haladó összeg, de legfeljebb havi 100 ezer forint.

Jellemzően a fuvarozók jövedelemkiegészítéseként tartják számon, az üzemanyag-megtakarítás címén kifizethető havi 100 ezer forintot, pedig más is megkaphatja ezt a bevételcsökkentő juttatást, így a 3,5 tonna feletti járművek vezetőinek is jár.

A törvény tehát nem korlátozza kizárólag a fuvarozókra ezt a lehetőséget, az üzemeltetett jármű vezetőjéről és annak vezetői jogcíméről beszél. Minden vállalkozás élhet ezzel a lehetőséggel, amely járművet üzemeltet, nem feltétel, hogy a gépjármű teherautó legyen.

Mi az az üzemanyag-megtakarítás?

A jogszabályok pontosan meghatározzák, hogy egy céges autó vagy busz esetén az üzemeltető hány liter üzemanyag-fogyasztást tud elszámolni. Az autó fogyasztása azonban a legritkább esetben lesz pont annyi, amennyit a NAV elszámolni enged. Ha a valóságban a sofőr kevesebb üzemanyagot használ el, mint amennyit a norma elszámolni enged, akkor lehet kifizetni a különbséget, ha többet, akkor azzal növelni kell a társaságiadó-alapot. Ha például a NAV-norma szerint 100 litert fogyaszthatna az adott jármű, de csak 90-et fogyasztott, akkor 10 liter a megtakarítás. A 10 litert be kell szorozni a NAV által közzétett üzemanyagárral, s az lesz, amit megkaphat a sofőr.

Az üzemanyag-megtakarítás jogcímen történő kifizetés után havi 100 ezer forintig nem kell adót fizetni.

Ki kaphatja ezt a juttatást?

Az szja-törvény a megtakarítás kifizetésének feltételeként csak azt szabja meg, hogy a jármű futásteljesítményét menetlevéllel, fuvarlevéllel kell igazolni. A menetlevelet a sofőr vezeti. A céga-

tó úti céljai, az autót vezető sofőrök és a kilométeróra-állások szerepelnek benne. A fuvarlevelet a küldemény feladója (vagy a szállítócég alkalmazottja) tölti ki. Egyrészt információkat ad a küldeményről, másrészt bizonyítja a szállítmány átvételét.

A megtakarítást a vállalkozás az alkalmazottja, illetve a személyesen közreműködő tagja számára számolhatja el. Tehát egy társas vállalkozó (bt. vagy kft. személyesen közreműködő tulajdonosa) is elszámolhatja saját magának. Egyéni vállalkozó ugyanakkor a saját maga számára nem tudja elszámolni a megtakarítást, de az alkalmazottjának kifizetheti.

A törvény azt sem teszi kötelezővé, hogy a megtakarítást csak járművezetői munkakörben dolgozó alkalmazott számára lehet kifizetni. Tehát nem kell járművezetői munkakörben dolgoznia, azt viszont igazolni kell, hogy a visszatérítés alapjául szolgáló utakon ő vezette a járművet. Ezt az adatot a fuvarlevél, menetlevél tartalmazza.

Milyen bizonylat szükséges?

Erről tételesen nem rendelkezik a törvény, de pontosan meghatározza az elszámolás alapját. A futásteljesítmény, illetve az üzemanyagszámla járműre vonatkozó mennyisége a kiindulási alap, és figyelembe kell venni az üzemanyagtartály induló mennyiségét, illetve a még el nem használt, a tankban lévő mennyiséget, azaz a nyitó, a beszerzési és a záró üzemanyagállást. A norma szerinti literből ki kell vonni a futásra jutó üzemanyag-felhasználás mennyiségét literben.

Havi 100 ezer forintig az üzemanyag-megtakarítás nem számít bevételnek a magánszemélynél, amit kifizetési bizonylattal lehet folyósítani. Javasolt a bérelszámolás keretében a bérfizetési jegyzéken feltüntetni.

Fontos figyelembe venni, hogy a megtakarítás kifizetése nem kötelező, csak egy lehetőség. Az is elképzelhető, hogy a munkáltató kifizeti egy részét, de nem az egészet.

Az üzemanyag-megtakarítás tehát egy törvényesen kihasználható adómentes jövedelemjuttatási lehetőség minden olyan vállalkozás számára, mely valamilyen járművet üzemeltet. Érdemes kihasználni ezt a lehetőséget, ezzel is csökkentve a fizetésekre rakódó közterhek nagyságát.

Juhász Tibor okleveles adószakértő ►

Ingtalan átadása kapcsolt vállalkozásnak

Nonprofit kft. 15 évre szóló szerződéssel bérel egy épületet, amelyhez hozzáépít egy üzemcsarnokot. A bérleti időszak végén átadhatja-e térítés nélkül a csarnokot a bérbeadónak? Ezzel kapcsolatban milyen adó- és illetékfizetési kötelezettség terheli? A bérbeadó és a bérbevevő kapcsolt vállalkozások.

SZAKÉRTŐNK VÁLASZA

A megadott adatokból feltételezhető, hogy az átadandó üzemcsarnok az átadás időpontjában is piaci értékkel fog bírni, így a kérdés valójában a kapcsolt vállalkozások közötti végleges eszköz-átadás adó-/illetékhatásaira irányul.

Áfa

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) 67. paragrafusának (1) bekezdése szerint az ellenérték helyett a szokásos piaci ár az adó alapja abban az esetben, ha a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása nem független felek (például kapcsolt vállalkozások) között történik, feltéve, hogy

- az ellenérték aránytalanul alacsony a termék, szolgáltatás szokásos piaci árához képest, és a termék beszerzőjét, szolgáltatás igénybevevőjét az adólevonási jog nem egészben illeti meg;

- az ellenérték aránytalanul alacsony a termék, szolgáltatás szokásos piaci árához képest, és a termék értékesítőjét, szolgáltatás nyújtóját az adólevonási jog nem egészben illeti meg, valamint a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása a 85. paragrafusának (1) bekezdése, a 86. paragrafusának (1) bekezdése és a 87. paragrafusa szerint mentes az adó alól.

A fentiektől függetlenül az áfatörvény 11. paragrafusának (1) bekezdése alapján ellenérték fejében teljesített termékértékesítés az is, ha az adóalany a terméket vállalkozásából véglegesen

kivonva, más tulajdonába ingyenesen átengedi, feltéve, hogy a termék vagy annak alkotórészeinek szerzéséhez kapcsolódóan az adóalanyt egészben vagy részben adólevonási jog illette meg.

Az adó alapja az áfatörvény 68. paragrafusa szerint a termék vagy az ahhoz hasonló termék teljesítéskor megállapított beszerzési ára, ilyen ár hiányában pedig a teljesítéskor megállapított előállítási értéke.

Társasági adó

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (tao-törvény) 18. paragrafusának (1) bekezdése értelmében, ha a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban (általános forgalmi adó nélkül számítva) magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak annál, mint amilyen ellenértéket független felek összehasonlítható körülmények esetén egymás között érvényesítenek vagy érvényesítenének (a továbbiakban: szokásos piaci ár), a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték alapján számított különbözetnek megfelelő összeggel az adózó – az e törvényben előírt más, az adózás előtti eredményt növelő vagy csökkentő jogcímeiktől függetlenül – adózás előtti eredményét

- a) csökkenti, feltéve, hogy

- aa) az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye nagyobb, mint a szokásos piaci ár alkalmazása mellett lett volna,

- ab) a vele szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó, vagy olyan külföldi személy (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya,

- ac) rendelkezik a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét; és

- ad) rendelkezik a másik fél nyilatkozatával, amely szerint a másik fél a külön-

bözet összegét (a másik félre vonatkozó jog szerinti szokásos piaci ár elve alapján meghatározott összeget) figyelembe veszi (vette) a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során;

- b) növeli (kivéve, ha vele magánszemély nem egyéni vállalkozóként kötött szerződést), ha az alkalmazott ellenérték következtében adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos piaci ár mellett lett volna.

A fenti adóalap-korrekciótól függetlenül a tao-törvény 8. paragrafus (1) bekezdésének d) pontja, illetve a 3/A melléklet 13. pontja értelmében növeli az adóalapot az adózó által (a közhasznú szervezet kivételével) az adóévben nem adomány céljából térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, ha

- a juttatás külföldi személy vagy az üzletvezetés helye alapján külföldi illetőségű részére történik, vagy

- az adózó nem rendelkezik a juttatásban részesülő nyilatkozatával, amely szerint a juttatás adóévében a juttatást az eredményében bevételként elszámolta és az adózás előtti eredménye, adóalapja e juttatás következtében elszámolt bevétel nélkül számítva nem lesz negatív, továbbá az e bevételre jutó társasági adót megfizeti, amelyet a társasági adóbevallás elkészítését követően nyilatkozat útján igazol.

(Ha a juttatásban részesülő vállalkozási tevékenységet nem végez, a nyilatkozatra vonatkozó feltételt teljesítettnek kell tekinteni, amennyiben a juttatásban részesülő arról nyilatkozik, hogy a juttatás adóévében vállalkozási tevékenységet nem végzett.)

Illeték

Az ingatlan ajándékozása főszabály szerint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 11. paragrafusa alapján illetékfizetési kötelezettség alá esik.

Dr. Verbai Tamás, a HÍD Zrt. vezérigazgatója